

KREŠŤAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLICKÉ NOVINY
 VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ SOBOTU NA ŠESTNASŤ STRANÁCH.

Predplatná cena:
 Na celý rok ... 4 koruny — hal.
 Na pol roka ... 2 " — "
 Na štvrt roka ... 1 " 20 "
Jednotlivé číslo 8 hal.

Zodpovedný redaktor:
 Dr. ALEXANDER ERNSZT,
 páp. komorník.
Majiteľ a vydavateľ:
 JAN MOLNÁR.

Redakcia a vydavateľstvo:
 Budapešť, IV. ker., Ferencz-József-rakpart 27. szám.
 sem sa majú posielat' predplatky, jako dopisy do novin
 ohlásky a náhodné reklamácie. Cena jedného 5 stĺpcového
 nonpareill riadku 80 hl. Rukopisy sa naspak nedávajú.

Organizujeme sa v každej obci.

Ako treba kresťanskú ľudovú strana organizovať v každej dedine a obci, to nahliadli oduševnení vodcovia tejto strany v hontianskej stolici. Započali oni už túto pre celé kresťanské obyvateľstvo našej vlasti veľmi potrebnú a najvyššiu užitočnú organizáciu a týmto cieľom na

obecenstvo stoličné rozposlali vyzvanie, aké tým najširším kruhom spoločenstva slúžiť má za príklad v každom ohľade nasledovania hodný. S radosťou vítame zmužilých vodcov kresťanskej ľudovej strany v stolici hontianskej a ku všestrannému povzbudeniu spomenuté vyzvanie podávame v zkrátenom výfahu. Vodcovia kresťanskej ľudovej strany v jejich vyzvaní po krátkom vy-

Zázračné lovenie rýb svätého Petra.

svetlení politických pomerov pokračujú nasledovne:

«Dostatočne sú nám už známe zásady internacionálnych socialdemokratov. Nedávno povstala zas strana radikálnych demokratov, ktorá pripojila sa ku internacionálnym socialdemokratom a vytýčila si za cieľ: aby ľudové školy boli zoštatnené, aby vo vyšších školách vyučovanie náboženstva bolo zakázané, aby reholníkom zapovedano bolo v školách vyučovať, aby cirkevné majetky boli shabané, aby stoličná správa bola soštatnená a konečne, aby trestné nariadenia poľahke buričstva boli zastavené. Tieto hrozné ciele, odhliadnuc od iného, sú natolko nebezpečné, že úplným zničením hrozia najvzáctnejším pokladom našim a všetkému, čo cez stoletia vydobili sme si trpkými zápasmi a krve preliatim.

Ohľadom takých zámerov kresťanská ľudová strana nemôže v nečinnosti strvávať, lež uplatňuje svoje právo a ako ľudová zastáva záujmy ľudu, vedie ho a bojuje za jeho práva. Zpät uvedenie sjednoteného ducha kresťanského v celom obore verejného života, politická neodvislosť v hospodárskom ohľade pevného kresťanského Uhorska, udržanie našej vlasti ako ústavného kráľovstva, tieto vznešené zásady ozdobia zástavu kresťanskej ľudovej strany. Nezklatnou vernosťou chová sa kresťanská ľudová strana ku posvätej a neuraziteľnej osobnosti korunovaného kráľa a kým z jednej strany ústavnému kráľovi dľa našich zákonov prislúchajúce práva veličenstva uznáva a za jejich uplatnenie bojuje, z druhej strany stráži nad tým, aby kráľovskú moc do života uvádzajúca vláda, hranice zákonami vykázané neprekročila. Poľahke hospodárskeho jej programu, kresťanská ľudová strana objíma všetky obory dôrobov a plodín a na tom pracuje, aby poľné hospodárstvo, priemysel a obchod v pokojnom súzvuku sa vyvíňovaly a aby ani jeden obor dôrobov alebo plodín prednosti nepožíval na úkor druhého. Kresťanská ľudová strana presvedčená je o tom, jak blahodarne účinkuje spolčovanie sa na všetky vrstvy spoločenstva, zakladanie a podporovanie spolkov vzala preto do svojho programu a vytýčila si za zvláštnu úlohu svojho účinkovania. Bráni nado všetko malé existencie, milliony malých ľudí a správnou politikou hospodárskou stráži nad tým,

aby ľudia veľkým kapitálom alebo úžerou vykoristení a využitkovani neboli. Hospodárska politika kresťanskej ľudovej strany rozprestiera sa na všetky odvetvia verejného života a blahonosné zákony terajším zákonodarstvom vynesené sú výsledkom skoro výlučne jej účinkovania. Za obnovenie Uhorska pod znamením Kríža bojuje kresťanská ľudová strana i keď je vždy odhodlane zmužilá v jednaní, je skrovná v jej verejnom chovaní, vyhýba prázdnyh heslám, bez hluku a vystatovania sa pracuje v tichosti, lež neustále a vytrvanlive ku blahu vlasti a našeho ľudu.

Zásady kresťanskej ľudovej strany už aj doposiaľ schvalovali voličia stolice hontianskej, priznávali sa ku nim dľa svojho presvedčenia, ač práve ich za predošlyh vlád v zastupiteľstve väčšinou uplatniť nemohli. Strana naša nemámi ľud, nesľubuje nikomu, že bez práce poskytne chleba a blahobytu občanom, po všetky časy ale zabezpečiť chce kresťanské Uhorsko.

Aby teda ľud dokonale poznal politické pomery našej vlasti, vodcovia kresťanskej ľudovej strany stolice hontianskej na tom sa uzniesli, že v každej obci, kde majú a najdu privržencov, založia kresťanskú ľudovú stranu. Členovia takejto v obci sriadenej strany vyvolia si z pomedzi seba predsedu, dvoch podpredsedov a štyroch dôverníkov; do stoličného výkonného výboru strany pošlú jedného z takto vyvolených vodcov ako zastupiteľa celej obce, tak že v takejto sriadenej ľudovej strane stoličnej bojovať budú jedon za všetkých a všetci za jedného.

Toboto roku prevedú sa voľby do stoličného výboru, postavení vodcovia ľudovej strany už hneď pri tejto príležitosti v každej obci nech si popredku vyznačia tých spoľahlivých ľudí, ktorých chcú poslať do stoličného výboru a týchto nech potom aj vyvolia, lež bez všetkého nátlaku a násilia.

Každej týmto spôsobom organizovanej ľudáckej obci pošleme týždenne vychodiace novinky kresťanskej ľudovej strany vo dvoch výtiskoch. Na čie meno sa tieto novinky posielat majú, to treba označiť v tej zápisnici, ktorá má byť sostavená pri sriaďujúcom shrommždení, odpis tejto zápisnice odoslať sa má potom predsedníctvu výkonného výboru ľudovej strany stoličnej. Jestli krom toho viacerí chcejú objednať

tieto novinky, nech to oznámia predsedníctvu výkonného výboru stoličnej ľudovej strany, ktoré im ich ochotne obstará za voľnejšiu cenu.

Týmto vyzvaním obraciame sa v prvom rade ku velebným pánom duchovným, ktorí najlepšie znajú ľud a miestne okolnosti a prosíme ich úctive, aby kresťanskú ľudovú stranu v každej obci osobne, alebo kroz k tomu schopného človeka organizovať a o výsledku predsedníctvo výkonného výboru stoličnej strany ľudovej upovedomiť ráčili.

Barón Ferdinand Billot. Dr. Eugen Plechló.

Alojz Szokoly. Štefan Gátffy.

Aladár Schreiber. Karol Vizsolajszky.

Gróf Hugo Obendorf. Gróf Edmund Somsich.

Gróf Vilhelm Wilczek.

Dorozumejme sa.

Druhým kameňom pohoršenia v očiach národnostnej strany sú dejiny lúčanské. Vidzme teda, je-li to dostatočná príčina k toľkému pohoršeniu?

Po odchode Bázika do Liesku bol vyhlásený konkurs na lúčanskú faru. Pýtal ju i Smižár. A keď by ju bol vtedy dostal, žiadnej živej duši by nebolo na um zišlo štrajkovať proti nemu. No nedostal ju on, lež biskup poslal ta za administrátora Moyša, farára z Chrasti, *aby ho vyslobodil z nesnesiteľných pomerov tamojších*. Vec takto sa majú, tento účinok biskupa rozhodne musí sa považovať za znak priazne biskupskej. Zo stránky národnostnej určite sa tvrdí, že mu biskup prisľúbil, že zostane tam i farárom. Či je to pravda, lebo nie, neviem. Lež dajme tomu, žeby to tak bolo, to je znakom ešte väčšej priazne. Že sa to ale predsa tak nestalo, toho príčinou je zaiste nie to, jako keď by biskup vtedy nebol býval prajným Moyšovi, lež bude to asi takto: to, aby niekto niekde zostal farárom, vždy závisí od dvoch faktorov, od patróna a od biskupa. Jestli patrón — na Lúčkach kr. ärár — niekoho nechce za farára, toho biskup takým učiniť niako nemôže. Ovšem, že môže niekoho nechať administrátorom aj proti vôli patróna, čo biskupi len veľmi zriedka činia (k vôli pokoju), keď sa jedná o nejakej významnejšej, zaslúženejšej osobe.

Teraz už čo sa Lúček týka, vieme, že Moyš musel z Lúček odísť, a celá vina tohoto z národnostnej stránky kladie sa na biskupa, jako čo by bol dané slovo nezadržal. Aby sme ale vedieť mohli, či jednanie biskupa s Moyšom je ozaj odsúdenia hodné, museli by sme istotne vedieť, či biskup to skutočne Moyšovi sľúbil, a jak áno, či ten sľub aj zadržal mohol, t. j. či patrón — ärár — chcel mať Moyša na Lúčkach za farára? Keď povážime všetky okoličnosti, nepredpojate súdiac, môžeme len to myslieť, že ho patrón nechcel, a tak ho ani biskup farárom učiniť nemohol. Teraz už mohol ho síce nechať biskup za administrátora i proti vôli patróna, lež to by už nebolo menilo na veci ohľadom vyplnenia sľubu biskupského, a to učiniť biskup ani nemusí dľa žiadneho práva cirkevného, ba nie je ani veľmi radno, lebo keď patrón snáša farchy, prislúcha mu i právo. Preto biskupi zaplňujú fary obyčajne dľa vôle patrónov, nenie-li len proti kandidátovi patrónovmu kanoničnej príčiny. Takto učinil spišský biskup i v Ružomberku, kde na žiadosť patróna investoval pána Hlinku za farára, a takto učinil aj na Lúčkach, kde zase dľa vôle patróna učinil Smižára farárom. V obidvoch pádoch jednal teda biskup rovnako, a národnárska strana mu predsa, jeden zazlieva, a druhý nie. Kde že je tu dôslednosť? Či asnaď sme už tak ďaleko zašli, že účinky ľudské sú už správnymi, alebo nesprávnymi dľa toho, jako sa oni lúbia Hodžovi alebo Francovi Skyčákovi?

Biskup potom teda vyhlásil nový konkurs na faru lúčanskú, Smižár ju zase pýtal a aj dostal. Keď ale chodily k nemu deputácie z Lúček, aby faru tú nepýtal, navrhnul Lúčanom i Moyšovi, aby šli s ním k biskupovi, a jestli si Moyš nejako prekoná, aby mohol zostať na Lúčkach, tak on svoju prosbu odvolá, ba bárs by faru už prípadne bol aj dostal, tejže sa zriekne. No ani Moyš, ani Lúčania to učiniť nechceli, a tak zostal tam Smižár farárom. A keď by on nebol pýtal, bol by tú faru dostal iný, lebo to sa zase nomôže žiadať, aby k vôli Moyšovi žiaden spišský kňaz nepýtal jednu riadne konkursom vyhlásenú faru. Toto je teda celá vina Smižárova, jedine pre toto nechodia Lúčania do kostola, jedine pre toto znevažujú svojho farára. Všetko iné, čo sa o ňom zlého píše a hovorí, je neha-

nebná lož, alebo úmyselné vykladanie vecí v zlom smysle.

Píšuc o tomto, nemôžem mlčaním obísť to, čo sa o ňom najnovšie píše, že totižto nechcel spovedať jednu ťažko nemocnú ženu. «Spravodlivé» noviny národnárskej stránky podávajú vec v takom svetle, jako keď by ju nebol chcel vôbec vyspovedať, kdežto predsa vec má sa takto: Smižár príjúc k nemocnej, aby predišiel prípadnej svätokrádeži (jakých sa na Lúčkach až mnoho pácha), v prítomnosti iných ľudí opýtal sa nemocnej, či chodila do kostola a či má vôľu, jestli by vyzdravela do kostola chodiť? Na túto otázku dostal neprajnú odpoveď. Nuž môžeme byť síce rozličnej mienky ohľadom toho, či je lepšie túto otázku dať verejne pred druhými ľuďmi, jako to Smižár učinil, a či toto lepšie súkromne, keď už druhí ľudia von vyšli? Povážiac všetky tamojšie okoličnosti, zaiste nie je to ľahko rozhodnúť. Tá otázka, v tých okoličnostiach, dľa mojej mienky, zadanou byť musí, už či verejne, alebo súkromne. Smižár to učinil verejne, a keď dostal neprajnú odpoveď, nemocnú na žiaden pád spovedať nemohol. To by každý kňaz potom už tak musel urobiť. Z tohoto vidno, že jak podlé je jednanie tlače národnárskej, keď vec svojim čitateľom opätovne podáva tak, jako keď by lúčanský farár Bartolomej Smižár bez všetkej príčiny nebol chcel nemocnú sviatostami zaopatríť.

Tu mi prichádza na um, že «Lud. Noviny» nedávno sľubovali, že na budúce budú uverejňovať články a dopisy len od známych a hodnoverných dopisovateľov. No ako sú to títo, čo o tom lúčanskom páde opätovne krivo dopisujú tí hodnoverní, nuž aká že to čeliadka už môže byť tí iní?

Opätovne som už čítal v «Lud. Novinách», že Lúčania len vtedy uznajú a prijmu Smižára za svojho farára, jestli im ho Hlinka, Moyš atď. budú odporúčať. Teda na Lúčkach je nie preto štrajk proti Bohu, nie preto je znevažovaný farár, žeby on bol zlým kňazom, lež preto, že ho Hlinka, Moyš atď. neodporúčajú.

Kto máš myseľ, rozumej!

Toto o Lúčkach pre dorozumenie.

Jozef Tomkulják, farár pucovský.

Kreštania kupujte len u kreštanov!

Boj proti krčmám.

Výbor stolice peštianskej vyniesol nedávno ten veľmi múdry výrok, že na jej území zakázané je v nedeľu pálenku vymeriavať, následkom toho šenky, v ktorých pálenku predávajú cez celú nedeľu musia byť zatvorené. Tým istým výrokom stoličného výboru obmedzuje sa aj vymeriavanie vína. Šenky, v ktorých víno šenkujú, teda takéto krčmy v nedeľu od 9. hodiny ráno do 4. hodiny popoludní musia byť zavrené na území stolice peštianskej.

Tento výrok stoličného výboru, ačpráve je veľmi múdry a pre ľud v každom ohľade osožný, predsa nezodpovedá celkom tomu, čo si my ku blahu ľudu žiadame. My totiž to držíme za potrebné v záujme ľudu, aby zakázané bolo vymeriavanie všetkých, bárs akého druhu liehových nápojov a to cez celú nedeľu.

Pritom všetkom schvalujeme spomenutý výrok stoličného výboru, už aj z tej príčiny, lebo ním aspoň v tento jeden deň svätého odpočinku zastavené je remeslo ukrutného nepriateľa nášho ľudu, najnebezpečnejšieho diabla, totiž pálenky. Nebude teda aspoň v peštianskej stolici smradlavá pálenka v nedeľu náš ľud kynožíť. Nebude táto hrozná otrava v nedeľu ľud náš zobráčiť. V pálenke ukrytý diabol nebude napozatým v svätý deň Pána hubiť mravy a podkopávať zdravie nášho ľudu. Deň odpočinku aký má byť dľa ustanovenia Božieho, nebude viacej príležitosťou výstupkov a hrozných prečinov.

Kto teda miluje ľud, ten sa zo srdca tešíť musí tomuto nariadeniu. Tí pravda, ktorých sa tento stoličný výrok v prvom rade týka, totiž krčmári, nebodaj sa tešia tejto novote. Robia to z osobných záujmov, zo sobectva. Krom týchto ale, každý múdreho zmýšľania občan, keď pováži, ako náš ľud v dni nedeľné, miesto toho čo by si odpočinul, v krčmách hubí svoje zdravie, ľahkomyselne mrhá svoj majetok, alebo výrobok, ku dobrému ľudu len to žiadať musí, aby takéto nariadenie krajinským zákonom čoskorej zavedené bolo po celej krajine.

Na prvý pohľad pomyslí si ale dakto, že kto sa za toto nariadenie oduševňuje, ten nežičí pospolitému ľudu žiadnej zábavy. To nenie pravda. Ľud sa môže aj v nedeľu zabávať, nie ale pri besnej pálenke, lež pri pohárku vína a nie cez

celý deň, cez celú nedeľu, lež len od 4. hodiny popoludní. To je ale veľký rozdiel. Víno nenie tak škodlivé, ako pálené, ani sa nemôže ním toľko prehajdákať, ako tou besnicou.

Najlepšie to dokazujú zúfane náreky dotyčných krčmárov. Zalamujú naporad rukami a horekujú: kde sa podieme, keď tento deň ztratíme? Z tohoto vidno, že sa krčmári len toho boja, že v jeden deň týždňa nesmejú pálené merať a že od 9. do 4. hodiny zakázané je víno šenkovaf. V tento jeden deň krčmári toľko teda vyrobia, že z toho poriadne žiť môžu cez celý týždeň, ba nejeden sa aj poriadne operí. Naši hospodári a robotníci cez tento jeden deň toľko premrhajú v krčme, že z toho krčmár aj s veľkou rodinou a čeladou za celý týždeň po panský vyžije, ba mu ešte aj ostane. Keď ale následkom spomenutého nariadenia ľud, už či hospodári, alebo robotníci nemajú príležitosti peniaze svoje, alebo čo si cez týždeň možno vypracovali, v nedeľu preliať cez gágor, premrhať na smradlavé pálené, alebo kyslé víno, ostanú im nielen peniaze vo vrecku, lež si udržia aj zdravie, nepozbavia sa dobrých kresťanských mravov, a konečne nadobudnú sily a chuti ku robote. Pripomenúť treba ešte, že následkom tohto nariadenia naši ľudia miesto krčmami zamiľujú si svoj rodinný krb a starať sa budú svedomite tak o manželku, ako aj o svoje deti.

To sa hovorí, že aj krčmári sú ľudia a že aj tí chcjú žiť. O krčmárov každý by sa chcel starať a o náš ľud nikto! Krčmárov je ale viac v krajine, ako by ich dľa zákona malo byť. Keď aj na krčmách nemôžu vyžiť, nech sa ohliadnu o iné remeslo. To tiež nestojí, že keď krčmári upadnú, krajina bude mať menej príjmov v porciach. Čím menej vyrobia krčmári, tým viac peňazí ostane našemu ľudu, ktorý potom ľahko bude môcť aj porcie platiť.

Našou úlohou je pozdvihnúť náš ľud mravne a hmotne a z tejto príčiny žiadame, aby príklad peštianskej stolice nasledovali všetky právomocnosti stoličné. Pálené nech sa u nás v nedeľu v žiadnej dedine nemeria. Nedeľa nech je svätý deň Pána, deň odpočinku k časnému a večnému blahoslavenstvu nášho ľudu.

**Zadovažujte predplatiteľov pre
«Kreštan-a»!**

Dôkazy židovskej moci.

V prastarých časoch povedal prorok Izaiáš: «A synovia cudzincov budú stavať tvoje múry a jejich kráľovia budú ti slúžiť». Tak sa zdá, že toto proroctvo splňuje sa prítomne v živote národov. Presvedčené je o tom židovstvo a potvrdzujú to aj nasledujúce štatistické dôkazy jednotlivých štátov.

1. Uhorsko a Rakúsko, ako sme to nedávno vykázali, majú 12 tisíc millionov spoločných dlžôb. Od tohoto platí sa ročite úrokov 700 millionov korún. Týchto 12 tisíc millionov dlžni sme židovským bankárom, úroky od nich platíme židom, preto má u nás židovstvo tak veľký vplyv a toľkú moc.

2. V Nemecku obnáša ríšska štátna dlžoba 3653 millionov mariek. Úrokov platí sa od toho ročite 112 millionov mariek. Hamburg—Amerikánska lodná čiara roku 1905. ako čistý osov platila svojim účastinárom 37 millionov mariek. Generáldirektor tohoto podniku je žid Ballin. Veľké Nemecko nachodí sa teda tiež celkom v moci židovstva. Nemecký cisár vyznačuje zvlášte židov. On vie prečo!

3. Vo Francúzsku obnášaly roku 1905-ho všetky štátne výdavky 3623 millionov frankov. Roku 1905. dňa 1. januára malo Francúzsko 30.161 millionov frankov štátnych dlžôb. Od tejto dlžoby platí ročite ako úroky jednu tretinu všetkých štátnych výdavkov. Kolko z tohoto dostáva každý rok Rotschild v Paríži? Židovskí burziani v Paríži len v jednom roku viac vyčicajú z francúzskeho ľudu, ako potreboval da-kedy kráľ Ládvik XIV. počas jeho dlhého panovania a ku jeho drahým vojnám. Kráľovstva sa Francúzi pravda zriekli, teraz ale panuje nad nimi židovstvo. Toto je ten veľa oslavovaný pokrok!

4. V Taliansku obnášaly roku 1905. štátne výdavky 1872 millionov lír. Z týchto výdavkov platili 677 millionov lír ako úroky od štátnych dlžôb. V Taliansku shabali všetky cirkevné majetky a krajina táto predať sa celkom v moci židovstva. Je v Taliansku do 40.000 židov a títo panujú nad celým obyvateľstvom, ktorého je 40 millionov!

5. V Anglicku obnášaly roku 1905. štátne výdavky 225 millionov funtov šterlingov. Roku

1905. dňa 31. marca malo Anglicko 796 millionov funtov šterlingov štátnej dlžoby. Od tejto dlžoby platí ročite úrokov 24 millionov funtov šterlingov. Skutoční páni Anglicka sú teda židovskí burziani!

Tieto dôkazy židovskej moci sú zreteľné. Štáty starého sveta sú hrozne zadlžené. Pod neznesiteľným bremenom týchto dlžob ťažko stonajú všetky národy. Nespočítané milióny, ktoré zubožený ľud ročite ako úroky platiť musí, lejú sa do vreciek veľkých kapitalistov židovských. Vyplňuje sa ovšem, čo Izaiáš prorok niekedy takto predpovedal: «Cicať máš niekedy mlieko národov a prsia kráľov nech ťa plekajú».

POLITICKÉ CHÝRY.

Dejstvovanie kresťanskej ľudovej strany.

Zasadnutia snemové sú síce odročené, vyslancovia kresťanskej ľudovej strany ale v týchto prázdninách snemových majú priam tolko roboty, ako inokedy. Tá okolnosť totiž, že kresťanská ľudová strana je v koalícii, teda v politickom spojení s druhými stránkami, neznamená toľko, že si k rozvoju ruky celkom zaviazala a zriekla sa práva a slobody, politické a kresťanské zásady svoje ku blahu ľudu rozširovať tak, ako je to v jej programme označené. Politické stránky spojili sa v koaliciu cieľom dosiahnutia spoločne vytýčených cieľov, v tejto priechodnej dobe ale každá politická stránka koalície právo má pripravovať sa k budúcnosti a organizovať sa slobodne dľa svojho programu. Keby tomu neschlo tak byť, to by pri tom najlepšie vodilo sa socialdemokratom. Politické snemové stránky neschly by sa pohnúť a socialdemokrati ztvárili by slobodne po celej krajine jejich nesváry. Kresťanská ľudová strana použije preto ako doposiaľ tak aj napozatým, zvlášte ale prítomne každú príležitosť, aby udržala nepretržené spojenie s kresťanským ľudom a aby nie nepriatelia kresťanstva a ľudu, lež povolani a oddani členovia jej vysvetlovali katolíckym voličom, čo

chce kresťanská ľudová strana. Toto je cieľom tých ľudových shromaždení, aké kresťanská ľudová strana po rozličných krajoch vlasti prítomne vydržiava. Vyslancovia tejto politickej strany usilovne pracujú teda aj v snemových prázdninách, čo dostatočne označuje šlachetné a ľudu osožné dejstvovanie kresťanskej ľudovej strany.

Ludové shromaždenie v Báčke.

Horliví voličia kresťanskej ľudovej strany volebného okresu Regöcze v nedeľu dňa 4. augusta držali ľudové shromaždenie, na ktorom predsedal krajinský vyslanec kresťanskej ľudovej strany Štefan Adamovich. Dr. Béla Landauer vysvetloval program kresťanskej ľudovej strany, Karol Huszár rečnil o jej účinkovaní, konečne farár Karol Eisert porovnával program kresťanskej ľudovej strany s programom iných politických stránok. Z ľudového shromaždenia telegrammi pozdravili grófa Ferdinanda Zichyho, ministra kolo osobnosti jeho veličenstva kráľa, grófa Aladára Zichyho a podpredsedu kresťanskej ľudovej strany a snemovne Štefana Rakovszkyho. Ku ľudovému shromaždeniu v obci Csátalja dostavila sa nielen intelligencia celého okolia, lež vo veľkom počte aj voličia pospolitého ľudu z najďalších obcí.

Organizácia kresťanskej ľudovej strany.

V obci Csamaköz (stolica Szatmár) organizovali v nedeľu dňa 4. augusta kresťanskú ľudovú stranu. Vodcovia organizácie z tejto príležitosti ministrom okolo osobnosti jeho veličenstva kráľa a predsedovi kresťanskej ľudovej strany grófovi Aladárovi Zichymu poslali nasledujúci telegram:

V Csamaköze (stol. Szatmár) organizovaná kresťanská ľudová strana s oduševnením pozdravuje Vašu excellenciu, ako predsedu kresťanskej strany. Michal Gnaszt, podpredseda, Franc Schmiedt, zápisník.

Oravskí plátenkári.

«Ludové Noviny» hrozne sa hnevajú z príčin, ktorým je ľahko rozumieť, že istý krajinský vyslanec kossuthovskej strany interpelloval na sneme v obchodných záležitostiach oravských plátenkárov a Skyčáka.

Keby «Ludové Noviny» do tejto veci nemiešali kresťanskú ľudovú stranu, ani slovíčkom by sme to nespomenuli.

Celá táto záležitosť ostatne má sa nasledovne: Oravskí plátenkári majú právo po celej krajine s takým plátnom z domu do domu chodiť a ho predávať, čo sa dorába v oravskej stolici. Oravskí plátenkári ale — dľa krajinského vyslanca kossuthovskej strany, ktorý v tejto zá-

ležitosti interpelloval — nie jedine v Orave dorábané, lež vo fabrikách českých a moravských sshotované plátno nosia a predávajú z dom do domu. Je-li to pravda alebo nie, to my nevieme, do toho nás vôbec nič. Ani sme sa nikdy nezapodievali s touto vecou. Len jedno nám ešte treba s dôrazom vysloviť pri tejto príležitosti, že my vyhľadávanie vzdajšieho chleba chodením a predávaním z dom do domu nedržíme za ľahké. Vieme, že je to zvlášte pre takého úbohého odpredavateľa veľmi trpký kus chleba. Preto nám nikdy ani len na myseľ neprišlo, aby sme čo len jedného slovíčka pozdvihli proti oravským plátenkárom.

Vzdor tomu ale to píšú «Ludové Noviny», že kresťanská ľudová strana najala krajinského vyslanca kossuthovskej strany, aby interpelloval na sneme v obchodnej záležitosti oravských plátenkárov a Skyčáka. S čím to vedia dokázať? S ničím! Ako vôbec «Ludové Noviny» nikdy nevedely dôkazov uviesť k potvrdeniu tých hrozných návalov, ktorými nesvedomite napádajú kresťanskú ľudovú stranu. Navykli sme my už k tomu nanajvyš nesvedomitému pokračovaniu zo stránky «Ludových Novín». Odplatí to zaiste Ten, čo spatruje i najskrytejšie myšlienky.

Nevedia čoho sa lapíť.

Že národnári vodcovia už ani sami nevedia čoho sa lapíť, to prezradzujú úvodníkom v poslednom čísle «Slov. Týždenníka». Vykladajú tu najprv všeliaké do smiechu nemožné sny a potom si zanôtia tú jejich zvyklú cigáňsku takto: «*A medzi nami, Sloákmi, zase mátoží duch maďarskej ľudovej strany. Vkráda sa tu i tam a vtiera sa do myšlienky slabších ľudí.*» — Práve naopak je tomu, bo ako na daktorých stranách pozorovať, nie duch kresťanský starej ľudovej strany — maďarskej ľudovej strany vôbec nielo — vkráda sa medzi Slovákov, lež mátoží tam, ako to každé číslo národnárskych novín dokazuje, nekresťanský duch Hodžov a Skyčáka.

Takýmto nekresťanským duchom rozčuleny napísal národnársky pôvodca spomenutého úvodníka i nasledujúce hrozitárske cigáňstvo: «*Maďarskú ľudovú stranu preklínajú dnes tisíce a tisíce oklamanych Slovákov.*» — Ťažko by bolo rozhodnúť, čo je väčšie, či hlúposť a či zlomyseľnosť, ktoré zplodily toto ohavné cigáňstvo. Nie tisíce, lež ani ježen Slovákov, nemajú príčiny preklínať kresťanskú ľudovú stranu. Kto sa o tom chce presvedčiť, nech skúma ľud slovenský a nech ide na ľudové shromaždenia, ktoré táto politická strana vydržiava.

Veď ale aby nebolo príčiny preklínať, «Slov. Týždenník» dáva ľudu nasledujúcu radu: «*Musíme vykynožiť*

celú tú politickú sústavu, z ktorej to zlo proti nám pochádza. My chceme demokratickú ľudovú politiku.» Za toto osvedčenie sme veľmi povďační «Slov. Týždenníku». Vidno, že národnári vodcovia s prísnu dôslednosťou pokračujú v jejich politike. Najprv sa spriahli s Fejérvárom a Kristóffym, boli tuhi pokrokári. Potom klobučkovali pred židovskými vodcami červených socialdemokratov. «Slov. Týžd.» hrdo písal: «*My a socialdemokrati sme jedno a to isté.*» Socialdemokrati ale zdá sa boli inej mienky a nechceli byť s národnárskymi vodcami jedno a to isté. Dali im košík. Hovorila, že stará dievka nikdy do rozpakov nepríde, keď sa chce vydať. Zarovnak aj národnári vodcovia. Keď už nemohli byť pokrokármí, socialdemokratmi, zato ešte budú svatbu odbavovať. Tu sú demokrati! Pyšní sú teraz, že budú prevádzať demokratickú ľudovú politiku. Na túto politiku môžu aj pyšní byť! Bo vodcovia demokratov sú židia a v programme jejich stojí: shabanie cirkevných majetkov, vytvorenie náboženskej výchovy zo škôl a iné drobnosti podobného druhu. Ako ale až to nepôjde s demokratmi?

Vyzvanie.

Horliví voličia kresťanskej ľudovej strany volebného okresu Kisszeben dňa 18. augusta roku 1907. o 11. hodine predpoludním v obci

Miklósvágás

na mieste pred farou vydržiavajú

Ľudové shromaždenie

kresťanskej ľudovej strany s nasledujúcim programom:

1. Zahájenie shromaždenia. Drží: *Georg Smrecsányi*, krajinský vyslanec.
2. O programme kresťanskej strany ľudovej. Reční: Dr. *Mikuláš Ruzsnyák*, správca-professor.
3. Účinkovanie kresťanskej ľudovej strany. Vysvetluje: *Koloman Brestyenzky*, krajinský vyslanec.
4. Shromaždenia záverečná reč predsedu. Miklósvágás, dňa 26. júla 1907.

Riaditeľstvo.

Zadovažujte predplatiteľov pre «Krešťana»!

B E S E D N I C A.

V pekľe.

Diabol pekelný sedel vo svojej diere na jednom žeravom stolčeku, krútil svoje ohnivé oči a na tom si lámal hlavu, ako by mohol nové a ukrutnejšie mučiace nástroje vynajst k trýzneniu zatracených, keď zrazu klopal voľakto na brány pekelné.

— Voľno! — zabručal diabol.

Nato jeden menší čert vkročil dnu a hovoril diablovi:

— Jedon mladý človek a jedna dievka žiadajú vyslychnutie.

— Zazeň ich zpiatky na ich mučiace miesto, — odpovedal diabol.

— Viac razy som ich odohnal, ale vždy sa vrátili. Nechcú odísť, ustavične to opakujú, že musia hovoriť s vašou jasnosťou.

— Pust ich teda dnu, nech ich vidím.

Vstúpili oba. Mládenec mohol byť osemnásťročný a dievča asi dvadsaťročné. Diabol zvedavo hľadel na nich a s počudovaním vravel:

— Čo, ešte ste len šesť dní v pekľe, akožto v mojom kráľovstve a už chcete hovoriť so mnou? Môžem povedať, že ste ozaj dobrí poddani. Čo chcete? Snáď ste len neprišli preto, abych umenšil váš trest? Alebo snáď žiadate kústik chleba, alebo kvapku vody? Milí moji, zapamätajte si, že na tomto mieste prestávajú všetky prosby. Tu nenie patrónov a orodovníkov, ani prostredníkov. Kto ste a ako sa voláte?

Dvaja zatracení mlčali.

— Ja vás síce dobre poznám, — pokračoval diabol. — Ste brat a sestra, však ver? Ty synku si Ferko Homolka a ty dcéra moja si Petrona Homolkeje. Nuž či je tak?

Dvaja zatracení nemo kývli hlavou.

— Povedzte, čo žiadate?

Mladík odpovedal:

— Diable, o jedno ňa prosíme.

— Hovorte!

— Buď tak láskavý a dovoľ nám, aby sme nie na tom mieste trpeli, kde si nás pred pár dňami poslal, lež na zadku vyznač nám jaskyňu, tam chceme trpeť až na veky.

— Rozumiem ňa synku, — odpovedal diabol. — To chcete teda, aby som vám u vrát nášho kráľovstva vyznačil miesto vášho trýznenia, a síce preto, aby ste videli všetkých tých, ktorí odsúdení súc na muky večného ohňa, prekročia cez túto bránu. Či je tak?

— Áno! — odpovedali oba.

— Nech sa stane dľa vašej vôle, ale povedzte mi najprv, koho čakáte?

Oni čušali, diabol ale nedať im pokoja, riekol:

— Hovorte! Ty odpovedaj, dcéra moja!

Dievka sa obrátila, tvár zakryla si rukami a dala sa do plaču, ale o chvíľu medzi zúfalým bedákaním odpovedala tyranskému panovníkovi, lebo jej diabol hodil na chrbát lopatu ohňa:

— Budeme tam čakať nášho otca a našu matku.

Diabol vyplnil jejich vôľu a prepustil ich,

Ferko a Petrona hneď na to už za bránou pekelnou trpeli muky. Tí ale, ktorí im miesto dali, boli radi, lebo pekelné muky pri bráne sú najukrutnejšie.

Jedno ráno — dľa nášho zemského rátania, lebo v pekľe nenie ani rána, ani večera, a sú jedine nekonečné muky — u brán pekelných ako čo by bol strašný víchor zúril, pohlo sa celé peklo a duše zatracených daly sa do ukrutného zlorečenia. Fero triasol sa od zlosti a pomsta iskrila sa v jeho očiach. Prečo? Hľa, jedon trasúci sa mužský vtisol sa cez brány. Fero s krikom vrhol sa naňho a nemilosrdne dýchal do jeho tvári páliaci plameň. Ten mužský bol jeho vlastný otec.

— Ty nešťastlivý, ty naničhodník, — vreštal naň Fero. — Dostal si sa konečne aj ty na toto hrozné miesto večného trýznenia. Vedz, že tu, v riši diabla, prestal pre mňa každý zákon, ktorý by ma nútil k úcte oproti tebe. Nie, nebudem ňa viac milovať, ba to bude mojou najhlavnejšou povinnosťou, abych ňa nenávidel a a preklínal na večné veky a abych sa na tebe pomstil.

Kým toto hovoril, medzi posmešným rehotaním zatracených duší pekelných báchal, kopal, bil, nohami šliapal a oplúval svojho otca.

Nešťastlivý človek keď sa zdvihol zo zeme pozrel na syna, dal sa do horkého plaču a takto mu vytýkal:

— Ferko, syn môj, jediné dieťa moje, čo to robíš so mnou?

— Áno, tvojim synom som, ale od veľku aj tvojim pekľom budem. Nie oheň, nie čerti ňa budú mučiť, ale ja, tvoj zatracený syn.

— Ale ako môžeš tak mluviť, veď som tvojim otcem.

— Veď práve zato ňa preklínam, lebo pre teba som prišiel sem, pre teba trpím večné muky. Rozumej ma, ty si príčina tomu, že som zatracený. Lepšie by bolo bývalo, keby si sa nebol ani narodil, lebo vtedy by si nebol dal mne život, a tak nebol bych musel večné muky trpeť.

— Oh, ty nevďačný synu!

— Povedz otče, prečo si mi dovolil kráčať po hriechných cestách? Prečo si mi dával tak veľa zlých príkladov? Od teba som sa naučil zlorečiť. Tvoja špina vkradla sa aj do môjho srdca, a tvoje špatné a hriechne obyčaje obrátili srdce moje v peleš hriechov. Od teba som sa naučil obchádzať kostol. Povedz, chodil si ty voľakedy na svätú omšu? Kedy si sa modlil? Nikdy... nikdy! Tvoja bohaprázdnosť aj zo mňa zrobila neverca.

Pamätáš sa, že doma vždy s posmechom hovoril si o Bohu, o viere, o sviatosťoch; špinil si na kňazov, na pápeža a na sväté veci. Nechodili do domu nemravné a bezbožné noviny a knihy, a či si ich nevychvaloval pred nami, lebo brízgaly na Boha a na vieru? Takto som sa naučil k nevere, k bohorúhačstvu a k hriechom, ktoré naplňujú ma hrúzou. Hľa, teraz som tu na mieste večítých múk. Od teba som sa naučil bludáriť, statočných ľudí pomlúvať, druhých oškodiť, slopať a kartovať. Tam si vyesedával v smradľavej kréme, kým statoční ľudia pri práci sa potili. Oh, ty prekliaty otče, vidíš, ako si vrhol vlastného syna do ohňa večného! Zavraždil si ma, stal si sa mojím vrahom na veky!...

Otec zúfale nariekal:

— Aj ja som tu. Na veky som zatracený...

— Spravedlivá ruka Pána aj teba dostihla, ale vedz, tvoj trest o mnoho väčší bude, ako môj. V stred súzení a múk mojich to bude mojou potechou, že budem môcť vidieť tvoje muky a na tom budem, aby sa ony ešte zväčšili.

Po tejto reči zvalil otca na dlažbu, kľaknul mu na prse, bil, gniavil a kopal ho, až ich satan na nohy nepostavil a s refazou nezviazal.

— Takto trýznite jedon druhého v tomto večítom ohni. A teraz choďte cestou, — rozkázal satan.

Otec a syn hryzúci a škriabajúci zmizli v priepasti ohnivého pekla. (Dokončenie nasleduje.)

CHÝRNIK.

Plnoletosť arcikniežata Karola Franca Jozefa. Najstaršieho syna nebohého arcikniežata Ottu, arciknieža Karola Franca Jozefa tohoto mesiaca vyhlásia za plnoletého. Arciknieža sa narodil dňa 17. augusta r. 1887. v Persenbeuge a tak teraz v auguste bude 20-ročný. Arciknieža Karola Franca Jozefa v deň jeho narodenin vyhlásia za plnoletého. Z tejto príležitosti nebudú žiadne slávnosti. Narodzeniny zaslávia v tichosti v Reichenau, v kaštieli arcikňažny Marie Jozefy. Arciknieža z príležitosti jeho plnoletosti vymenujú za nadporučíka.

Veľkodušný dar. Dr. Franc Blümelhuber, veľký prépošť sídelnej kapitule ostrihomskej z príležitosti nedávno sláveného jubiläuma 60-ročného kňazstva svojho, ku podpore chorých, alebo inou nehodou navštívených duchovných arcibiskupstva ostrihomskeho, veľkodušne zložil stokrátisíc korún ako základinu.

Letovanie rožňavského biskupa. Rožňavský biskup Ludvik Balás odcestoval do Bečky (st. novohradská), kde ostane za niekoľko týždňov.

Chýry košické. Osvietený pán biskup dr. August Fischer-Colbrie pre kňazstvo biskupsta košického na deň 21. augusta ustanovil exercicie, ktoré cez tri dni držať bude pochvalne známy kazateľ jezuita P. Ján Schlick. — Kresťanský robotnícky spolok vydržoval shromaždenie dňa 22. júla cieľom založenia kresťanského potravného spolku. Zo stránky stredišťa kresťanských spolkov prítomný bol na shromaždení krajinský organizátor kresťanských spolkov Franc Dávid a vysvetlil úlohy, ciele a spôsob zakladania potravného spolku. Sú výhlady, že kresťanský potravný spolok onedlho aj v Košiciach založený bude k veľkému prospechu kresťanského robotníctva.

Chýry zo Spiša. Náš osvietený pán biskup dr. Alexander Párvy navštívil dňa 29. júla ministra pravosúdia Günthera v Iglófürede. — V Pustovci pri Topporei zhorlo bývanie árendáša s palárou. — V Novej Vsi budú s dovolením ministra od terajška dva trhy do týždňa; druhý bude v utorok, ale bez statku. — V Hrušove je majetok nebohého Viktora Teökeho na predaj. Pozostáva z 289 jutár orácej zeme, 24 jutár lúk, 67 jutár pastviska a 19 jutár lesa; i paláreň je. Žiada sa za celý majetok 194 tisíc korún. Hlásiť sa možno u kráľovského notára Bélu Teökeho v Kežmarku. — Honvédske minister Ludvik Jekelfalussy v Tátralomnici letuje. — V Nižnom Šmeksi bolo do 23. júla 448 hostí, v Barlangligete do 15. júla 1763, v Šmeksi do 21. júla 2056, v Tátralomnici do 18. júla 954, v Tátraszaplaku do 15. júla 781. osôb. — V Lubici istý Ondrej Marecsik v opilom stave do potoka spadnul a sa utopil. Ľudia milí, chráňte sa hnusného opilstva. — Na kežmarsko-belanskej železnej čiare vlak prešiel hlucho-nemé dievča Žofiu Mihalyik; tak ju pokaličil, že nasledujúceho dňa zomrela. — Dňa 28. júla bolo u nás 30 stupňov tepla a 31. v noci len 4. — Jačmene, zemiaky sú pekné, ovos ale slabý. Ošípané veľmi zlacnely.

Chýry zo Sariša. Prešov. Františkánsky kostol prítomne opravujú, steny maľujú a dlážku vykladajú keramitom. Krásny kostol tento nebude mať páru ďaleko široko a opatrený bude aj elektrickým svetlom. V deň Porciunkule, pre práce opravy, nemohly sa tu pobožnosti tak slávnostne odbavovať, ako inokedy. Pri exerciach pre katolícke učiteľky odbavovaných bralo účasť 32 katolíckych učiteliek k veľkému jejich prospechu duševnému. — Konštantin Szmoligovics, fiskál grécko-katolíckeho biskupstva, muž veľkých zásluh o svoju cirkev nanáhle zomrel dňa 24. júla. — Nebezpečný zlodej z Haliče vlámal sa v Prešove do viacej domov a ukradené veci predával v Miškoveci. Veci zase, ktoré v Miškoveci pokradol, dával do záložne v Prešove. Teraz mu ale policaj zastavila remeslo, bo ho lapili a posadili do chládku. — *Bardijov.* Ignác Darányi, minister orby, minulé dni navštívil chýrny kostol bardijovský, muzeum, starodávny mestský dom a fabriku na hračky. Z Bardijova prešiel minister do Zborova, kde prezrel panstvo a kaštieľ niekedy Rákócziho, ktoré v zime pre krajinu odkúpil.

Tohoročné veľké manévry. Tohoročné veľké manévry prevedú sa v Korutánsku medzi Klagenfurtom a Villachom a trvať budú od štvrtého do siedmeho septembra. Na manévroch bude brať účasť aj jeho veličenstvo kráľ, ďalej arcikniežatá Franc Ferdinand, Friedrich, Eugen a Leopold Salvator, šéf generálneho štábu podmaršall Franc Konrád, jeho námestník generálmajor Rudolf Langer a hlavný dozorcovia čiat. Manévry dľa úprav jeho veličenstva viesť bude arciknieža Franc Ferdinand. Kráľ počas manévrov bývať bude v Klagenfurte a hlavný vojenský stán arcikniežata Franca Ferdinanda bude St. Veite.

Pekelný stroj na pošte. Úžasný a v podrobnostiach ešte nevyšetrený prípad sa udal minulé dni v Kolozsvári. Minulý týždeň v Kézdivásárhelyi dali na poštu jedon balík do Kovászny. Pošta chcela doručiť balík, ale Imrich Becsek, na ktorého bol balík adresovaný, zásielku neprijal. Takto sa dostal balík ku poštovej správe v Kolozsvári, kde potom chceli balík otvoriť. Keď ale poštový sluha Jozef Margitai dlátom otváral balík, tento vybuchol. Z balíka vyletely klince, kúsky železa, črepy skla, ktoré v prvom rade Margitaiho ranily na hlave, na rukách a na nohe. Výbuch bol tak silný, že celá poštová budova sa otriasla a poštovní úradníci Heller a Ambrus, ktorí boli prítomní pri otváraní balíka, ohluchli. Dvoch poštových úradníkov a sluhu odviezli na kliniku. Nešťastný sluha sotva ostane pri živote. Policia zaviedla prísne vyšetrovanie a toľko už i posaváď ustálila, že v Kézdivásárhelyi jedon robotník dal na poštu nebezpečný balík, ktorý poslal jednému svojmu nepriateľovi v Kovászne. Toto potvrdzuje aj tá okolnosť, že adressát, ktorý akiste vedel, od koho zásielka pochádza, balík neprijal.

Škandále socialdemokratov. V Lehel-ulici na Angyalfölde v dome číslu 26. v nedeľu dňa 28. júla odbýval sa pohrab jednej fabričnej robotníčky a z tejto príležitosti socialdemokrati dopustili sa poznové škandálov. V dotyčnom dome už od dlhšieho času býva robotník Ján Fodor so svojou familiou. Jeho dcéra 19-ročná Helena tieto dni na suchú nemoc zomrela. Rodičia smrtný pád oznámili na fare VI. okresu, zkadiaľ kaplán Gejza Hunkár prišiel pochovať mladú robotníčku. Sotva ale vstúpil kaplán pred rakev, jeden socialdemokrat predišiel ho a proti náboženstvu, kňazstvu a majetným triedam držal poburujúcu reč, ktorou odparentoval zosnulú. Kaplán trpezlivo čakal, kým socialdemokrat skončí svoju reč, ufajúc, že potom aj on bude sa môcť odobrať od zosnulej slovami viery. Lenže prítomní socialdemokrati napadli kaplána, tak že tento prinútený bol ujsť. Nenie tomu divu, že socialdemokrati pri pohraboch dopúšťajú sa neslýchaných škandálov, veď pred nimi nič nenie svätého.

Notár defraudant. Z Temešváru oznamujú, že notár obce Raffna (stolica krassószörényska) Samuel Hodosi defraudoval z oboej kassy 800 korún a potom ušiel. Hodosi, ktorý viedol panský život, defraudované peniaze premárnil.

Zabitý statkár. Z Brašova oznamujú: Alexandra Szilágyiho, statkára v stolici Kisküküllő, o ktorom bolo rozchýrené, že svoj majetok nadobudnul si úžernictvom, obyvateľstvo obce Ürmös v nedeľu 28. júla večer zabilo. Prípad udal sa preto, lebo Alexander Szilágyi s veľkou horlivosťou spoluúčinkoval v tom, aby menšie roztrúsené obecné majetky kommassovali. Preto už viac razy spáchali proti nemu útok, ktorý sa ale vždy zmaril. V nedeľu 28. júla večer ale ľud sa natoľko rozhorčil proti statkárovi, že ho v jeho vlastnej krčme napadol. Szilágyi vyňal revolver a strelil na zástup, ale sedliactvo sa nenalakalo, lež pozhášalo lampy, nešťastníka vytiahlo na ulicu a tam ho kladivami na tlčenie soli zabilo. Rozčulený ľud potom mrtvolu vliekol pred faru a tu žiadal, aby kňaz Szilágyiho nepochoval. Vyšetrujúci sudca vedie v tejto úžasnej záležitosti vyšetrovanie, ale vystopovanie vrahov je veľmi ťažké, lebo vraždu prevzalo na seba všetko obyvateľstvo obce Ürmös. Manželka zabitého statkára horko-ťažko ušla pred ľudom a teraz leží chorá.

Nehoda. Hroznú zábavu mal jeden pastier chrstčanského zemepána Karola Bernoláka vo Spiši. Nespokojnosť psa ho upozornila, že v blízkom kríčku je divý kanec (krnos); pastier ho vyduril, načo sa kanec oddal do pastiera. V tom pastier zrazu našiel sa na chrbte kanca, ktorý utekal s ním asi na 200 krokov, ale potom ho shodil zo seba a veľký kus mäsa mu z nohy vytrhol. Na šťastie prichodil s puškou panský úradník a kanca, ktorý poldruha metrického centa vážil, zastrelil Pastiera opatrujú teraz v levočskej nemocnici.

Vlakom zapríčinený oheň. Z Trnavy do Lipótváru jachajúci vlak minulé dni v chotáre obce Zavar podpálil kríže obilia, následkom čoho 355 krížov zbožia zhorelo. Škoda činí 6900 korún.

Čistotu milujúca cigáňka. Ačkoľvek čistota nepatrí medzi cnosti cigánov, predsa cigáňka z Bučian (stolica nitrianska) minulé dni na trnavskom výkladnom jarmoku chcela si kúpiť vreckové ručníky, lenže to bola chyba, že nemala peňazí. Obozretní kupci «za päť prstov» kupujúcu cigáňku chytili. Teraz sedí v chládku.

Ruskí židia v Amerike. Z Petrohradu oznamujú: Dľa štatistických dát roku 1906. vystaňovalo sa z Ruska do Ameriky 186.189 židov. Väčšia časť židov vystúpila na breh v New-Yorku.

Vražda. Z Oravy píšú: Dňa 29. júla v noci asi o 2. hodine párnický obyvateľ Kyseľ napadnul na ulici z pomedzi viac mládencov 25-ročného Ondreja Lišjaka sekerou, od chrbta zadal mu silnú ranu, tak že Ondrej Lišjak — ináče silný, ale vtedy práve opitý chlap — po prvom údere klesnul na zem. Kyseľ potom dotiaľbil Lišjaka sekerou, kým sa tento len hýbal. Lišjak následkom utrpených rán behom 24 hodín zomrel. Tri rebrá mal dolámané a viaceré vnútornosti odrazené. Jeho kamaráti sa na to všetko nečinne dívali. Povráva sa, že Lišjak mal so ženou Kyseľovou ľubostný pomer a pre toto mal vraj Kyseľ oko na neho. Či je toto ale pravda, dokáže sa pri vyšetrovaní.

Oheň. V Kluknave (spišská stolica) dňa 23. júla v noci zúril veľký oheň. Zhorelo 17 domov s bočnými staviskami, dva kusy rožného statku a tri ošípané tiež zahynuli v ohni. Oheň povstal z pomsty. Jeden starý gazda celý svoj majetok dal na ženu a na svoju dcéru prepísať; tí ale potom — ako sa v takých pádoch často stáva — veľmi zle s ním zachádzali. On sa preto veľmi rozhorčil a sa im vyhrážal, že dom podpáli, čo v udanú noc aj uskutočnil. Pri hasení ohňa hrdinskú a kresťanskú lásku preukázal istý Jozef Schindler, tokár železa v krompachskej železnej fabrike, ktorý s nasadením svojho vlastného života viac detí vyslobodil z horiacich domov. — Z tohoto veľkého nešťastia si aj to naučenie môžeme vziať, že človek, kým žije, si svoje nemá opustiť a oddať sa na lásku druhého. Rodičia pozorujte na seba!

Novšie otrávenie v Košiciach. Z Košíc oznamujú, že tam opäť udalo sa otrávenie následkom pokazeného cukrového pečiva. Slúžka cukrára Štefanoviča jedného dňa ostala zle a zavolaný policajný lekár konštatoval, že slúžka sa otráвила následkom dvoch kusov pokazeného cukrového pečiva, ktoré zjedla. Policia shabala Štefanovičovi všetko cukrové pečivo a fiškálát nariadil prisne vyšetrovanie.

Upozornenie. Viac ráz obrátili sa už ku nám jednotlivci s tým, zdá-liž je spoľahlivý ten alebo onen *ústav sprostredkujúci požičky*? — Otázka táto bude napozatým zbytočná, bo hľa my odporúčame, a síce veľmi vrele, jeden taký výborný ústav, ktorý je bezpodmienečne spoľahlivý a nadto ešte aj je nie sprostredkujúci ale *požičky sám prevádzajúci ústav*, tak že trovy prostredníctvom môže si usporiť ten, kto sa tu uchádza o požičku. Tento ústav je: «Kisbirtokosok Országos Földhitelintézet».

HOSPODÁRSTVO.

Čo obránilo Berečnú?

Kto mnoho chodí po krajine a pýta sa ľudí, prečo sú nespokojní, obyčajne to mu povedia: lebo máme málo zeme.

Lud je teda hladný na zem. Každý by chcel mať čím viac jochov, a to je príčina šírenia sa socialdemokracie, lebo nerozumní, pobalamútení a chudobní robotníci sväto veria, že keď nastane delba, že aj oni prídu k majetku. No len čakajte, až vás Bokányovci a Weltnerovci spravia zemepánmi!

Nie to je chyba, že je zeme málo. Dost jej máme, lež to je zle, že ju nevieme využívať. Mnoho tisíc jutár zeme sa povaluje bez chosnu; keby ju vzali pod pluh, mohla by mnohé rodiny živiť. Ale aj tie zeme, ktoré riadne obrábame, nedonášajú taký chosneň, aký vyniesly by z nich cudzozemskí hospodári. Prečo nie?

Lebo nie sme tak učení ako tí.

Poviem jeden pád, a síce ten, že ako sa premenili predtým Iahostajní Berečňania a aký inakší obraz dostal skrze to celý ich chotár. Tento volakedy bol veľmi planý. Samé jarky, močariny a bariny, zarastené trstou, šarinou a plné žabami. V malých, tmavých a začmudnených chalúpkach bývali biedni, chorľaví a zpálenčení ľudia. Ako čo by bol volakto zakľial túto nešťastlivú dedinu. Nebolo v nej ani kostola, ani školy, lež kréma nechýbovala. Dlhé roky žil tu ľud v zaostalosti, v špine a v biede, súc poddaným židovského krémára, ktorý bol kňazom, tútorom, veriteľom a radcom jeho. Výborne sa rozumel k užere a ako má využitkovof hlúposť ľudu. On vládol nad ľuďom a bez jeho dovolenia nič sa nestalo. Boli by ste videli Goldsteina pri voľbách. Vtedy ukázal svetu kolko má otrokov. A bieda Berečňanov dotedy trvala, kým neprišiel ta stoličný lekár a nepreskúmal pomery žobráckej obce. Tento oznámil na patričnom mieste, čo videl v tej dedine a žiadal súrnu pomoc. Prvé bolo, že prišli merníci, pochodili chotár, pýtajúc sa všetečných sedliakov:

— Chcete zeme?

— Ako by sme nechceli. Veď sme žobráci, že nemáme zeme.

Merníci zhotovili plán a počala sa práca, a poneváž udrela suchota, šlo to ľahko. Kde bol chotár najhlbší, vykopali veľké jazero a doňho vpustili vodu celého chotára a naplnili ho rybami. O tri roky utržili zane kopu peňazí. Prišli kupci a rozobrali ich na ruvu. Vysušené močariny a bahná obrátili na oráčinu, na lúky a na pasienky, s čím nastal nový život v Berečnej. Ľudia zehnali dobrodincov, dali sa do práce vesele a probovali všetko, čo im dobrí a rozumní hospodári radili. Do kúta pohádzali starodávne pluhy, brány a rajtáre a zaopatřili si nové stroje. Probovali sadiť a siať nové plodiny, najmä do krmu sa dali, lebo istý kasnár to im radil, že z dochovávania dobytku a drúbeže budú mať väčší chosneň, ako zo zbožia. Aj tak bolo. Veru málo kde vidieť takú peknú, zdravú a tlstú liehvu, ako tu. No, ovocné stromy tiež nezanedbali. Kde predtým rástly vrby, jalše a daroinné kríky, teraz tam vidieť mladé sady užitočných stromov. Breh jazera vysadili prútim, z ktorého vyhotovujú košiny a koše. Aj za to utržia čo len na porcie. Pomaličky aj biedne chalúčky zmizly a ľud naporad budoval zdravé bývania. Majú aj školu a poriadneho učiteľa. On bol novým staviteľom Berečnej a obhajcom biedneho ľudu.

Stálo ho to síce veľkú prácu, ale vidí výsledok a cíti vďaku ľudu. On založil hospodársky spolok, v ňom vyučujúc ľud k potrebným vedám. On sa namáhal za kresťanský sklep a za úverkový spolok, a oba sú v najkrajšom rozkvetu. Teraz zakladá hospodárske plodiny zceňujúci spolok a mliečiareň. Dúfam, že aj to sa mu podarí, veď mu je ľud po ruke a nestačí sa mu vďačiť za lásku a za neunavnú prácu. Krému marne by ste hľadali v obci, lebo žid dávno zutekal z nej. Načo by bola, keď sklep má licenc a merá čistý trúnok miesto

židovskej otravy. Ľud je spokojný, a čo je hlavná vec nábožný. Je pravda, že v novšej dobe aj naň vystrelí siete socialdemokrati, ale zle pochodili. Berečňania neveria ani červeným socialistom, ani jejich bratom národniarom, lež sú neohrození privrženci kresťanskej ľudovej strany.

Bratia a krajanovia moji, ak chcete byť šťastlivými, nasledujte príklad statočných Berečňanov. Modlite sa, pracujte a šanujte čo máte, tak potom istotne požehná vás Boh. *Gazda.*

Pomýlení Hodžovci.

(Pokračovanie.)

Orava.

V národnárijských novinách neunavne nám na oči vyhadzujete, že my vieru do nebezpečenstva uvádzame, keď s kresťanskou ľudovou stranou držíme, alebo keď «Kresťana» podporujeme. Na krátko, dľa vašej mienky my sme všetci, cirkevní a svetskí ľudia, zradcovia viery katolíckej, lebo nepodporujeme tie snahy a náhľady, čo vaše — zväčšej čiastky skrze luteránskych pracovníkov zostavené — noviny hlásajú.

Písmo sväté hovorí: «Viera bez skutkov je mŕtva». Zpýtam sa teraz: zdá sa, že kresťanskí ľudia a «Kresťan» naučil ľud v Ružomberku, na Lúčkach a na mnohých iných miestach štrajkovať proti Pánu Bohu? Či sú to kresťansko-ľudoví voliči a či čítajú «Kresťana», ktorí nedajú mŕtvolu pochovávať s obradom cirkevným; dieťky nedonášajú ku krstu svätému atď. «Dobrý strom len dobré ovocie donáša!» Jak zlý strom musí byť teda politika Hodžova, keď nám katolíkom trpkšie ovocie donáša, nežli stará liberálna stránka! Potom, keď tým Hodžovským novinám tak veľmi leží na srdci blahobyť katolíckej cirkve, nuž prečo že pisatelia týchto noviniek s ostatnými členami slovenskej strany nevstúpia do katolíckej cirkve? Tak by ju mohli snadnejšie zastávať. Keď sa tie «Ľud. Noviny» tak boja, že pre nás, ktorí s katolíckym biskupským sborom držíme, cirkev katolícka upáda a klesá; vtedy čo chcely s tým, keď Ivánku, luterána, odporúčajú katolíckym voličom v Pezinku, takto písaly: Nepýtajte sa ho jakého je náboženstva. Chcely iste omámiť voličov katolíckych, citlivosť ich katolíckeho svedomia oslabiť.

Celý svet vie, že socialdemokrati sú najzúrivejší nepriatelia Boha a celej spoločnosti kresťanskej. Známo je ale nám, že národnári sa spojili s nimi, jeden druhého vzájomne podporuje oproti nám. Teda od nás kresťansko-ľudových sa požaduje to, aby vstúpiac do stránky národnárijskej spojili sme sa so socialdemokratmi, verejnými to nepriateľmi terajšieho spoločenského poriadku a osvedčenými to nezabohmi. My dľa vašej žiadosti museli by sme s tými vstúpiť do spolku, ktorí chcú z chrámov našich magazíny urobiť, oltáre zrucať. kalichy a monštrancie lámať a vôbec všetko, čo je nám katolíkom vzáctne, drahé a sväté, zneuctiť a zničiť. Nie! To my dotiaľ, kým Boh svojou milosťou udržuje

v srdciach našich svoju sv. vieru, nikdy neurebíme! Nečudujeme sa tu Hodžovi, lebo vieme, že zakladateľ jeho náboženstva, Luther, jaký vplyv mal na vzniknutie socializmu; nedivíme sa Skyčákovi, lebo on naposledy ku takýmto veciam sa nerozumie. Kto ho pozná, ten vie, že on ku takýmto otázkam, ktoré požadujú vyššiu učenosť a zbehosť vo vedách náboženských a spoločenských vôbec ohlásať sa nevie; lež čudujeme sa my Oravci tým, ktorí dľa svojho povolania nemali by schvalovať politiku «Slovenského Týždenníka» a «Ľudových Novín», a keď ju neschvalujú, neukážu to skutkom, nepostavia sa proti nim a nepodporujú ich.

«Z tohoto poznajú vás, že ste moji učedníci, jestli že vzájomne budete sa milovať!» riekol bol Spasiteľ. Zanedbávanie tejto braterskej lásky nejdennaz vyhadzuje nám na oči národnárijska strana; nedostatok tej lásky naozaj až do zunovania vyhadzuje na oči ona nado všetko nášmu osvietenému pánu biskupovi, keď ho «hrozným», «tyranom», nás ale pomýlenými Párvoevskými kňazmi menuje a pripisuje nám to, že my nasledujúce verne, jako je aj ináč naša povinnosť, jeho excellenciu nášho pána biskupa, sme príčinou toho, že vraj slovenskí kňaza prenasledovaní bývajú, že doplnok kňazského platu nedostali a že následkom toho hladom sú morení. Národnári i tu sa mýlia a nám i jeho excellevcii osvietenému pánu biskupovi znova nevinne ubližujú.

Pravda je, že niektorí kňazi pre svoje politické presvedčenie prenasledovaní bývajú; lež títo kňazi sme my kresťansko-ľudoví. Áno my sme to tí, ktorým «Slov. Týžd.» a «Ľud. Noviny» v každom čísle brízgajú a nadávajú; že možno povedať, že nielo vari kňaza na Horniakoch, ktorého by neboly potupily. Vy kričíte, že kňaza neslobodno pre politiku napádať. Nuž a vy nás pre jakú vec prenasledujete, jak nie pre politiku? Ten kňaz, čo s vami drží, je dľa vašej mienky ten najlepší, ktorý ale s vami nedrží je naničhodníkom. Vieme pády, v ktorých ste vy z oravských kňazov jedneho, alebo druhého napádali; jaknáhle ale sa títo vlani k vám pripojili, už hneď ste ich jako «vitečných junákov», «vremilovaných priateľov» a «opravdových pastierov ľudu» vychvaľovali. Jako sa títo — dľa vašej mienky — tak zlí kňazi naraz na výborných mohli premeniť? (Samo sebou sa rozumie, že s tým my nechceme ani len zďaleka obrazíť tých pár duchovných, ktorí pri poslednej volbe so Skyčákom držali a s ním ešte aj teraz držia; presvedčení sme o tom, že oni pomaly Skyčáka zanechajú, lebo vieme fiste, že niektorým politika Hodžovská a jeho kompanistov začína sa neľubiť.)

Nevyhadzujte teda nikomu na oči, že vašich privržencov pre jejich politické presvedčenie prenasledujú, ale naopak učte sa vy sami presvedčenie iných v účtivosti držať. Ani netárajte také hlúposti, že kňazi s vami držiaci po mizerných farách a brďarkach preháňaní bývajú a že hladom ich moria, lebo nad tým sa sami tí páni duchovní zasmiať musia. Tu v bobrovskom okrese Lipnica, Rabča, Námestovo patria k tým najlepším farnostiam. Skyčák sám uzná, že správcovia týchto fár po-

čas volieb mu hodné služby preukazovali a predsa nikto ich zato na žiadne brdárky neposiela, ale v pokoji ako predtým pracujú na spáse pod jejich opateru postavených veriacich, ani nikomu u nás ani len zďaleka nenapadne o nich povedať, že ich «hladom dakto morí». To sa len sníva možno «Lud. Novinám». Prišlo mi tu na um, čo povedal jeden svetský pán: «Čudné je, keď pán biskup jedného kaplána preloží z Oravy do Spiša, národnári hneď robia krik; keď im ho ale zase nazpät pošle do Oravy; zase robia vresk».

Bez tej najmenšej príčiny nadávate jeho excellencii osvietenému pánu biskupovi, že je nepriateľom svojich veriacich slovenského jazyka. Na srdci jeho leží mu starostlivosť o dobrobyt časný a večný svojich veriacich. Dôkazom toho je jeho dobročinnosť a ustávanie, aby v jeho biskupstve cirkevné nariadenia čo najsvedomitejšie boli zachované. Pravda národniarom je to proti vôli. Keď Námestovo vyhorelo, on bol z prvších, ktorý dal značnú podporu úbohým pohorelcom. Národnári za túto veľkodušnosť sa s tým poďakovali, že vo svojich novinách nehaňbili sa napísať, že to dal na skortešovanie Námestovcov. Prečo «Slovenský Týždenník» nebol zvedavý na to, že keď Námestovo bolo v ohni, prečo ta neprišiel Skyčák? Veď on bol vtedy doma, v Kline, teda blízko ku Námestovu; ale pri tom hroznom nešťastí on sa ani len neukázal, ani po ohni, keď sa sišla kommissia, ktorá sa radila o tom, akým spôsobom by sa nešťastným pohorelcom pomohlo, sme ho tiež tam prítomného nevideli. (Dokončenie nasleduje.)

Dobré spisy.

Naše Noviny. Kresťansko-sociálny politický časopis. Vychádza každú druhú sobotu na šesť stranách. Zodpovedný redaktor Arnold Bobok. Vydavateľ Baňsko-Bystrický kresť. robotnícky spolok. Predplatná cena na celý rok 2 koruny 80 hal., na pol roka 2 kor. 40 hal., na štvrt roka 70 halierov. Jednotlivé číslo v mieste 8 hal. Na vidieku 10 hal. Predplatky zaslať treba na túto adresu: «Naše Noviny», Besztercebánya (Zólyomm) Wesselényi-u.

Strom Serafický. Mesačník pre údov III. rádu sv. Františka a Armády sv. Kríža. Zodpovedný redaktor a majiteľ Karol Zsekó, farár jablonický (Nyitra-Jablonicz). Predplatné na celý rok 1 koruna 50 halierov. Predplatky a dopisy sa zasielajú: Redakcia «Strom Serafický» Nyitra-Jablonicz. S povolením cirkevnej vrchnosti v Ostrihome.

Posol Božského Srdca Ježišovho časopis, obrazmi okrášlený k rozmnoženiu úcty božského Srdca. Vychádza u pátrov-jezuitov v Trnave (prešporská stolica) mesačne raz. Predplatná cena na celý rok aj s prílohou 1 koruna 60 halierov. Pre Ameriku 3 koruny. Pre Rusko 2 koruny 50 halierov

Kresťania katolíci, čítajte len dobré katolícke knihy a časopisy!!

DOPISY.

Kysucké Nové Mesto.

Pochválen Pán Ježiš Kristus.

Velactený Pán Redaktor!

Prosím o láskavé uverejnenie týchto mojich riadkov v našom «Kresťane».

Zriedkavej slávnosti sme boli účastní dňa 28-ho júla. Jak veľký bol náš zármutok pred 3. rokami, keď celé K. Nové Mesto aj s farským kostom na prach zho-relo, tak veľká bola naša radosť, keď po ohromnom namáhaní sme sa konečne na nohy postavili a dožili sme sa tej radostnej udalosti, že nám osvietený pán biskup náš farský kostol takrečeno od fundamentu novovystavený, zriedkavou slávnosťou posvätil. Nebolo toto len obyčajné požehnanie kostola, ale s dlhými obradami spojené slávnostné posvätenie: konzekrácia, čo v najnovších časoch málo razy sa stáva. Osvietený pán biskup gróf dr. Vilhelm Bathyány už v sobotu s poobedňajším vlakom so 4. kanonikmi a mnohými kňazmi prišiel k nám; na krásne ozdobenom nádraží ho veľký zástup ľudu pod vedením svojich duchovných slávnostne vítal. Pod večer posvätil nám nový organ a odbavil vigilióvu pobožnosť posvätenia chrámu pred velikviami sv. mučeníkov Neita a Fausty, tieto na druhý deň vložené boly do hlavného oltára, ktorý je celý z keramitu zostavený. V nedeľu sa posviacka o 7. hodine ráno započala s peknými lajomstva-plnými obradami. Kým posviacku pán biskup konal v chráme pred nami zatvorenom, za ten čas slyšali sme pod holým nebom krásnu kázeň dr. Alexandra Ernsta, nášeho obľúbeného ablegáta, v ktorej nám obrady posviacky vysvetloval, spolu nás otcovsky napomenul, aby sme Pánu Bohu vďaky vzdávali a jeho zvelebovali, ktorý vie potrestať, ale ktorý vie aj pozdvihnúť toho, kto v ňom dôveruje. Po posviacke sme vstúpili do kostola, aby sme boli prítomní pri sv. omši, ktorú osvietený pán biskup s veľkou asistenčiou slúžil. Po sv. omši pán biskup nám posvätil dve drahocenné zástavy. Jednu si zadovážili mešťania v červenej farve s obrazmi sv. Jakuba a sv. Antona. Druhú zástavu si zaopatril mariansky spolok novomestských panien v bielej farve s obrazmi nepoškvrneného počatia blahoslavenej Panny Marie a sv. anjela strážcu. Pri posviacke týchto zástav krátku zaujímavú reč držal miestny pán kaplán. Korunu na zriedkavú slávnosť položil páter kvardian žilinský, ktorý krásnu a poučnú reč povedal o sv. Jakubovi, čo patrónovi nášeho posväteného chrámu Božieho. Po obede mešťania zriadili ta-nečnú zábavu v prospech vnútorného zariadenia kostola. Táto veľká slávnosť bude nám na veky pamätná.

Pri tejto príležitosti, keď verejnosti na vedomie dávam našu veľkú slávnosť, myslím, že žiadosti všetkých mojich spoluobčanov a farníkov vyhoviem, keď verejnú vďaku spolu tu vyslovujem v mene jejich našim milovaným duchovným: v prvom rade pánu dekanovi a farárovi Kolomanovi Szmda, ktorý za krátke 3 roky bol vstave náš chrám v popol obrátený z tohoto popola k životu vzkriesiť unovaním, namáhaním, vynasnažovaním takým, ktoré takrečeno sily ľudské prevyšujú; v druhom rade ale vďaky musíme vzdávať aj pánu kaplánovi dr. Karolovi Kmetkyko, ktorý dľa skúsenosti svojej pánu dekanovi pravou rukou bol v tejto práci ohromnej. Obidvoch a všetkých dobrodincov chrámu nášeho požeňaj všemohúci Boh!

Jeden prítomný.

Stankováňy.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Ctený Pán Redaktor!

Prosím o láskavé uverejnenie týchto mojich riadkov v našom «Krešťane».

V obci Stankováňoch (stol. liptovská) dňa 29. júla malé dietky sa na brehu Váhu medzi sebou zabávaly. Medzi zábavou jeden chlapec, menom Livil Štúr, 5-ročný syn zámožného gazdu, ztratiac rovnováhu tela, spadnul do hlbokých a prudkých vln Váhu. Chúďatko z počiatku sa namáhalo svoj život zachrániť, lenže sila vody ho premohla, a tak zoslabnúc už-úž k smrti pracovalo. Ručičky svoje už len kedytedy dvíhalo a o pomoc kričalo. U nás po tento čas celé dva mesiace pri senných prácach ľudia sú zamestnaní a niet v obci mimo pána farára, nemocných, pár starých a nevládných ľudí nikoho doma. Trafil sa jeden reumatikálny a zapuchnutou tvárou mladý ženáč, ktorý doma sa zdržoval a tento smutný pád zbadal, ktorý bez rozmýšľania odvážil sa do tej najhlbšej vody, nešanujúc svoj vlastný život a po dlhom namáhaní podarilo sa mu útle dieťatko už-úž so smrťou bojujúce oratovať.

Nemôžem ja, jako očítý svedok tejto veľkodušnosti, tohoto seba zaprenia, zamlčať meno tohoto statočného človeka, ktorý má svoju familiu a hotový bol svoj život obetovať za nevinné dieťa. Volá sa on Matej Malcho. Pomáhaj mu Boh v jeho chorobe.

F. M.

K našemu vyobrazeniu.

Obraz terajšieho čísla predstavuje nám zázračné lovenie rýb sv. Petra a povolanie jeho k apoštolstvu, čo sv. písmo (sv. Luk. 5, 2—11.) prednáša nám nasledovne: «Ježiš spatril ležat pri brehu jazera dve loďky, bo rybári vystúpili z nich, aby umývali siete. Vstúpia teda do jednej loďky, ktorá bola Šimonova, prosil ho, aby ju od brehu ďalej odsotil. A sadnúc si, vyučoval z loďky zástupy. Ako ale prestal mluiť, riekol k Šimonovi: «Pohni k hlbine a zpusťte siete k loveniu rýb». A odpovedajúc Šimon riekol jemu: «Majstre, celú noc sa namáhajúc, ničoho sme nelapili, lež na tvoje slovo zpusťm siete». A ako to učinili, lapili tak hojné množ-

stvo rýb, že sa im trhaly siete. A volali druhov, ktorí boli na druhej loďke, aby im prišli na pomoc. A prišli a naplnily obe loďky, tak že sa skoro ponorily. Vidiac to Šimon Peter, padol na kolena pred Ježišom, praviac: «Odstúp odo mňa Pane, bo som človek hriešny!» Bo zadivenie zmohlo sa ich všetkých, čo boli s ním pri lovení rýb, ktoré učinili; zarovnak aj Jakuba a Jána, synov Zebedeových, ktorí boli druhovia Šimona. A riekol Ježiš Šimonovi: «Neboj sa, od včul budeš ľudí loviť». A vytiahnuce na breh loďky a opustiac všetko svoje, nasledovali ho».

Vyzvanie.

Z príležitozi 750-ročného jubiläuma chýrneho pútnického miesta mariacellského, pod vedením niže podpísaných, dňa 26. augusta bežiaceho roku z okolia sempeckého pôjde processia do Maria-Celly. S touto processiou môžu isť veriaci maďarského i slovenského jazyka. Púť bude trvať 6 dní. V 1-vý deň pôjde sa s vlakom až do Lilienfeldu, kde sa vybaví pobožnosť križovej cesty na kalvárii. — V 2-hý deň pôjde sa peši z Lilienfeldu ku Sv. Anne. — V 3-tí deň od Sv. Anny peši do Maria-Celly. — Vo 4-tý deň v Maria-Celly vybaví pútnici svoju pobožnosť. — V 5-ty deň pôjde sa vlakom z Maria-Celly do St. Pöltena; odtiaľ vlakom do Krumnusbaumu a prez Dunaj do Máriataferlu. — V 6-ty deň navrátia sa pútnici s vlakom do Viedne, tam obhliadnu kostol sv. Štefana a večer o pol 7-mej príjdu do Prešporka, odkiaľ s večernými vlakmi môžu cestovať domov.

Pútnici z ktoréhokoľvek kraju prichádzajúci, sijdu sa dňa 26-ho augusta ráno pred siedmou hodinou na prešporskej hlavnej železničnej stanici a odtiaľ hneď o štvrt na 8-mu pohnú sa s vlakom do Viedne. Cesta po železnici z Prešporka do Prešporka, aj so všetkými processiónálnymi útratami, tak že žiadnej bočnej sbierky nebude, stojí 15 korún 70 halierov. Kto chce isť s touto processiou, ten spomenutú summu do 20-ho augusta poslať musí na túto adresu: «Plébánia Hivatal» *Egyházfa*, u. p. Pozsony-Királyfa.

Nížepodpísaní s úctou vyzývame veriacich, aby sa na tejto púti čím hojnejšie súčasťnili.

Pavel Olas.

Viktor Huszárík,

bývalý farár schweinbachsky, včul farár v Hasféri.

Oznámenie.

«Budapeštiansky Katolícky Delnícky Kruh» dňa 14. augusta sriaďuje púť na milostné miesto Mária Bešnu. Púť trvá 2 dni. Dňa 14. augusta ráno o 6. hodine pohnú sa pútnici z farského kostola Jozefovského. Dňa 15. augusta ráno bude svätá omša a kázeň slovenská. Potom návrat domov.

Na sviatok svätého Štefana «Katolícky Delnícky

Kruh pohne sa z Jozefovského chrámu o 7. hodine ku pobožnostiam do Budína pod svojou zástavou. Ku týmto pobožnostiam všetkých drahých bratov a sestry úctive povoláva

Správa Kat. Del. Kruhu.

Spisy redakcii zaslané.

Zábavná Čítanka. Vydal «Spolok sv. Adalberta» (Vojtecha) v Trnave. Dosiaľ vyšly nasledujúce sošity:

Sošit 1. *Rozprávka z Polany.* Napísal A. B.

Sošit 2. *Láska.* Povešť. Dľa nemeckej pôvodiny podáva Martin Kollár.

Sošit 3. *Obrázky z hôr.* Napísal Fr. Urbánek.

Sošit 4. *Keď sa panstvo mení.* (Pôvodná poviedka z Hornej Trenčianskej.) — *Janko.* Poviedka Bohumila Brodského. — *Gazdičko.* (Dľa J. M. Kaličáka.) Podáva A. B.

Sošit 5. *Za čo sa ľudia súdria?* Dľa J. J. rozpráva Bielhorský.

Ku putovaniu do Svätej Zeme prihlásilo sa doteraz 80 účasť berúcich. Uhorský podnik cestovateľský vyzýva s týmto všetkých, čo ku tomuto putovaniu pripojí sa chcjú, aby úmysel svoj do 15. augusta oznámili u technickej správy podniku. Budapest, IV., Eskü-tér 3.

Vyzvanie k predplateniu.

Predplatná cena našich novín je:

na celý rok 4 koruny

na pol roka 2 koruny

na štvrt roka 1 koruna.

Do Ameriky: Na celý rok 8 korún. — Do Pruska na celý rok 6 korún.

Tých ctených predplatiteľov, ktorí sú v Amerike alebo v Prusku a ktorí neposlali nám výšoznačené predplatné, prosíme, aby si čím skôr vyrovnali svoje predplatné podľa hore označeného vyzvania.

Odkazy redakcie.

P. Dopisovateľ. N. R. Pekne ďakujeme za doposlané. V budúcom čísle uverejníme.

P. Dopisovateľ. Nagyszombat. Že či si toho zaslužia osvietení páni biskupi, aby sa o nich tak písalo, ako to bolo čítať v predposlednom čísle, takých novín, čo chcjú byť katolícke? Pravda, že je to neslušná vec. Je to ale tým smutnejšie, že nespravodlivých nápadov na osvietených pánov biskupov dopúšťajú sa snád ľudia čo by dľa povolania mali si ich ctíť ako nástupcov sv. apoštolov. Je to veľká choroba. Má ona ale jeden istý

liek: akonáhle katolícke obecnstvo prestane čítať noviny, čo ho v jeho náboženských citoch urážajú, zakončí sa tá celá smutnohra.

Ceny potravných článkov.

V Budapešti, 7. augusta.

Úradne značené priemerné ceny za 100 kilogramov.
Pšenica: tiská K 22·40—23·45, pešťanska K 22·25—23·45, stolno-belehradská Kor. 22·30—23·45, hanátska K 21·85—23·05. — *Raž:* K 17·10—17·50. — *Jačmeň:* na krm K 14·40—15·00. — *Ovos:* prvotriedny 16·05—16·60, druhotriedny 16·05—16·40. — *Kukurica:* K 12·50—13·15. *Repica:* K 35·20—35·80. — *Proso:* K 10·00—10·50.

Múka:

č.	0	1	2	3	4	5	6
K	36·00	35·20	33·80	32·60	31·60	30·60	29·80
			č.	7	7 ^{1/2}	8	
			K	28·20	26·20	17·40	

Drobné otruby: K 12·00, hrubé K 12·60.

Ďatelinové semä: lucerna (prima) K 135·00 do 145·00 za 120 kilogr.; datelina K ———.

Zemiaky: (hornouhorské) ružové K 0·00—0·00, žlté K 0·00—0·00 za 100 kilogr.

Strova: Veľká biela farša (bôb) K 18·50—19·50, tarkavá K 18·00—18·50. — *Hrach* lúpaný: K 22·00 do 25·—. — *Šošovica*, veľká čistá: K ————. — *Konopné semä:* K 25·75—27·00. — *Lanové semä:* prima K ————. — *Rasca* (kmín): 87·00—89·—. — *Mak:* K 86·00—90·—. — *Eadník:* K ————. Všetko po 100 kilogr.

Koloniálny tovar: *Cukor* v klobúkoch K 77·00 do 77·50, kockový K 79·00—79·50, žltý K 77·00—77·50 za 100 kilogr.

Petrolej: Fiumánsky krištálový K 41·00, fiumánsky White-Star (***) K 34·00 za 100 kilogr.

Lekvár: srbský K 35·00—36·00, bosenský K 55·50 do 56·00 za 100 kilogr.

Slivy: bosenské (100 kusové) K 00·00—00·00, srbské (100 kusové) K 39·00—39·50.

Sviňská masť: budapeštianska K 148·00—149·00.

Slanina: vidiecka K 000·00—000·00, mestská 4 kusová K 131·00—132·00 za 100 kilogr.

Špiritus: Rafinovaný odanený vo veľkom K 159·00 do 160·00. Denaturalisovaný, ku priemyselným účelom jeden barill 48·00—49·00.

Vajcia: prima uhorské K 70—72, podlejšie K 68 do 70 jedna kystňa, obsahujúca 1440 kusov vajec, vo veľkom.

Maslo: k čaju K 1·60—1·80, k vareniu K 1·20—1·40, syr 14—20 h., všetko v kilogramoch vo veľkom.

Drúbež (hydina) živá. Husy k pečeniu K 6—10; kurence k smaženiu K 1·20—1·40, kurence k pečeniu K 2·00—2·40, sličky na polievku K 2·50—3·00 za jeden pár.

Francková : zvláštnosť :**„Perlové žito“**

jest najlepšia obilná káva,
silnej vône,
v chuti zrnkovej káve podobná,
vzhľadne zaobalenie.
čisté výroby

Pečlivú prípravu zaručuje :

Henrika Francka synova.

Malá dávka pravej : Franckovej :
prilohy ku káve

dodáva „perlovej žitnej káve“
plnejšiu chuť,
krásnu zlatohnedú barvu !

Pravá
len s touto
ochrannou
známkou :

a s
menom
Franck

!!! S 16 prvými vyznačeniami !!!

Ludvik Kállai motor dielňa

Budapest, VI., Gyár-u. 28.

(Staré číslo domu VI., Gyár-utca 50. č.)

Odporuča pri úplnej záruke

benzin-motore ku mlynom a iným priemyselným
podnikom, takžež

elektrické benzinlokomobil stroje ku mlatbe
s dvojím vystrojením ku čisteniu.

!! Úplná záruka za viborné mlatenie !!

!!! Jedina novota !!!

!! Najjednoduchší a najdokonalejší mlátebný stroj prítomnosti !!

Bez strojnika ľahko k vedeniu bár ktorým gázdom aj medzi domami slamou krytými. Cieľom rozšírenia týchto najnovších strojov vymieňajú sa staršie parostroje.

Osobitná trieda pre stroje poľného hospodárstva ako : parostroje, mlyny, rajtare, stroje k mlateniu a ku siatinu adt.

O nedostyžiteľnej zvláštnosti týchto strojov pogaáva zpravy : P. baron Jozef Kemény, Maros-Németi (Sedmo-kradsko). P. Tóth Péterbagi, Csantavér (Stol. Bács.)

Cenník na žiadosť zdarma a franko.

Pri objednavkách na naše
ohlasy, prosíme odvolávať
sa vždy na náš časopis.

Najmilostivejšia pani,

viete Vy, prečo pri nakúpení
pridavku **zrečedelne mene**
»Kathreiner« máme spomnúť!

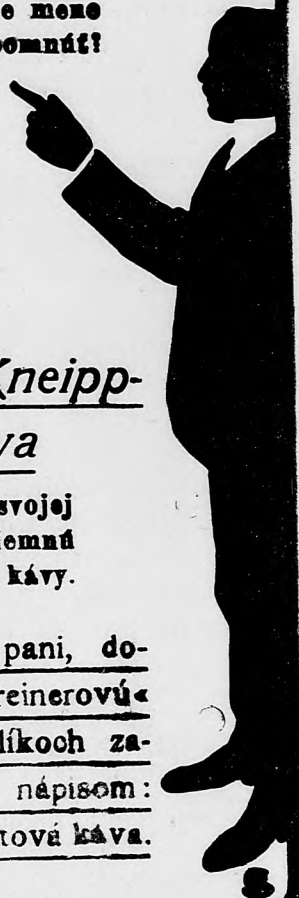
Lebo ináč sa ošialíme a
iný napodobňujúci balík
nám dajú, ktorá všetky
významnosti »Kathreiner-
ovej« ohlušuje!

Lebo len

Kathreinerova Kneipp-**Malátová káva**

dodáva následkom svojej
zvláštnej výroby priemnú
vôňu a chuť bôbkovej kávy.

Dohliadajte, milostivá pani, do-
konále, aby ste »Kathreinerovú«
len v originálnych balíkoch za-
pakovanú dostala s nápisom:
Kathreiner Kneipp-Malátová káva.

Mlyn

novovystavený a zariadený
s okolo neho ležiacimi ro-
lami tiež aj s bývaním a
gazdovskými budovami
može sa hneď do arendy
vziať alebo aj odkúpiť. Do-
pýtať sa možno pod ad-
ressou : r. k. Farský úrad.
Felsőtölgyes (Trencsénm.)

Na predaj

V Malom Sibine (Kisszeben)
hospodársky dom so zah-
radou, role I. triedy, pa-
sienky, s úplným zariade-
nim. — Role ležia blízko
mesta. Vysvetlenie dá Ján
Bernát, majiteľ Kisszeben.

Oznamy prijíma administrácia

„KRESTAN“

Budapest, Szentkirályi-ulica 28.

Ziadajte si cenník

Zdarma a bezplatne zašlem môj, v slovenskej reči, bohaté ilustrovaný cenník, ktorý viac než 3000 obrazov obsahuje rozličných hodín, zlatých a strieborných predmetov ako aj ľudských nástrojov. — Svajcarsko pôvodný systém Roskopf patent K 5, Registrované coreli Roskopf nikel remontoar K 7.

I. hodinová fabrika cis a k. dvorný doposielateľ

Hans Konrád Brűx No. 400 (Česko.)